

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. วิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้
  - ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2
- 2 จำนวน 153 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้
  - ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2
- 2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน และเลือกการสุ่มอย่างง่าย (บุญชม ศรีสะอาด, 2543, หน้า 40) ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 110 คน

ตัวแปรในการศึกษาค้นคว้า

1. ปัญหาในการปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของรัฐบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2
2. ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของรัฐบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่แบบสอบถามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของรัฐบาล จำนวน 1 ฉบับ จำนวน 40 ข้อ แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ นั้นเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ เพศผู้ตอบแบบสอบถาม วุฒิการศึกษาของผู้บริหาร ประสบการณ์การทำงานของผู้บริหาร

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัญหาในการปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของรัฐบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) จำนวน 15 ข้อ ให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นตามความระดับความสำคัญหรือจำเป็น ตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของรัฐบาล จำแนกเป็น 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านค่าเล่าเรียน จำนวน 5 ข้อ
2. ด้านหนังสือเรียน จำนวน 5 ข้อ
3. ด้านอุปกรณ์การเรียน จำนวน 5 ข้อ
4. ด้านเครื่องแบบนักเรียน จำนวน 5 ข้อ
5. ด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จำนวน 5 ข้อ

การให้ความหมายของคะแนนแบบสอบถามความคิดเห็น เป็นดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2535, หน้า 99) ดังนี้

5	คะแนน	หมายถึง	มากที่สุด
4	คะแนน	หมายถึง	มาก
3	คะแนน	หมายถึง	ปานกลาง
2	คะแนน	หมายถึง	น้อย
1	คะแนน	หมายถึง	น้อยที่สุด

พร้อมกับปัญหาอื่น ๆ เพิ่มเติม แบ่งเป็น 5 ด้านและปัญหาทั่วไป รวมจำนวน 6 ข้อ แบบปลายเปิด

1. ด้านค่าเล่าเรียน จำนวน 1 ข้อ
2. ด้านหนังสือเรียน จำนวน 1 ข้อ
3. ด้านอุปกรณ์การเรียน จำนวน 1 ข้อ
4. ด้านเครื่องแบบนักเรียน จำนวน 1 ข้อ

5. ด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จำนวน 1 ข้อ

6. ปัญหาทั่วไป จำนวน 1 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของรัฐบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 แบบปลายเปิด จำนวน 6 ข้อ ได้แก่

1. ข้อเสนอแนะโดยภาพรวม จำนวน 1 ข้อ

2. ด้านค่าเล่าเรียน จำนวน 1 ข้อ

3. ด้านหนังสือเรียน จำนวน 1 ข้อ

4. ด้านอุปกรณ์การเรียน จำนวน 1 ข้อ

5. ด้านเครื่องแบบนักเรียน จำนวน 1 ข้อ

6. ด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จำนวน 1 ข้อ

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและรวบรวมความคิดเห็นนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของรัฐบาล ตามสภาพความเป็นจริงที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาล ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. กำหนดขอบข่ายค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของรัฐบาล ที่จะดำเนินการจำนวน 5 ด้าน คือ

1. ด้านค่าเล่าเรียน จำนวน 5 ข้อ

2. ด้านหนังสือเรียน จำนวน 5 ข้อ

3. ด้านอุปกรณ์การเรียน จำนวน 5 ข้อ

4. ด้านเครื่องแบบนักเรียน จำนวน 5 ข้อ

5. ด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จำนวน 5 ข้อ

3. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสาร งานวิจัย และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

4. ใช้แบบสอบถาม สอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 13 โรงเรียน เพื่อนำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามไปเป็นข้อมูลพื้นฐานของแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

5. นำข้อมูลจากแบบสอบถามไปสร้างแบบสอบถามเรื่องการศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของรัฐบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 โดยปฏิบัติตามแนวที่ได้ศึกษามา

6. สร้างแบบสอบถามเพื่อถาม เรื่องการศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของรัฐบาล โดยแบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านค่าเล่าเรียน ด้านหนังสือเรียน ด้านอุปกรณ์การเรียน ด้านเครื่องแบบนักเรียน และด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยแต่ละด้านมีจำนวน 5 ข้อ และคำถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาอื่น ๆ เพิ่มเติม แบ่งเป็น 5 ด้านรวมทั้งปัญหาทั่วไป จำนวน 6 ข้อ และแบบสอบถามข้อเสนอแนะโดยภาพรวมพร้อมทั้งข้อเสนอแนะนโยบายทั้ง 5 ด้าน แบบปลายเปิดจำนวน 6 ข้อ

7. นำแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำ

8. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อพิจารณาความถูกต้องความตรงตามเนื้อหาและครอบคลุมเรื่องที่จะศึกษาตลอดจนสำนวนภาษาที่ใช้ของแต่ละข้อความ ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

1. รศ.ดร.ฉลอง ชาตรูประชีวิน รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ภาควิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

2. รศ.ดร.ภาณุวัฒน์ ภัคดีวงศ์ ภาควิชาบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

3. นายนาวัน จันอัป ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2

4. ว่าที่ร้อยตรีสมศักดิ์ ลาไม้ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดบ้านมุง

5. นางบุบผา ชุมพรผ่อง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเนินมะปรางศึกษาวิทยา เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา โดยผู้วิจัยคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง

9. เลือกคำถามข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปเพื่อนำไปปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญที่ได้ผ่านการพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

10. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลตามกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้ศึกษาค้นคว้าดำเนินการเก็บข้อมูล ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ส่งแบบสอบถามให้ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 110 คน ด้วยตนเอง ฝากผู้บริหารสถานศึกษา ฝากเพื่อนร่วมงาน
3. ดำเนินการเก็บแบบสอบถามกลับ คืนด้วยตนเอง รับคืนจากผู้บริหารสถานศึกษา รับคืนจากเพื่อนร่วมงาน รับคืนที่ช่องรับ-ส่งหนังสือราชการของเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำนวน 108 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล คณะผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้ต่อไป

1. นำแบบสอบถามตรวจสอบความสมบูรณ์ และคัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ไว้เพื่อนำมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป
2. นำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แล้วป้อนข้อมูลเพื่อเตรียมวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป
3. วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับการปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของรัฐบาล โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 โดยคำนวณสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายของความคิดเห็นแต่ละด้าน โดยใช้เกณฑ์ของ(บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย		ระดับความคิดเห็น
4.50-5.00	หมายถึง	มากที่สุด
3.50-4.49	หมายถึง	มาก
2.50-3.49	หมายถึง	ปานกลาง
1.50-2.49	หมายถึง	น้อย
1.00-1.49	หมายถึง	น้อยที่สุด

4. วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของรัฐบาล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำมาแจกแจงความถี่

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ (%)
2. ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
3. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

